

Reimo Sagor
Eesti Näitlejate Liit
reimo.sagor@enliit.ee

Teie 02.03.2026

nr

Meie 12.03.2026

nr 4-1/302-2

Teabenõue AgoraEU programmi rahastusplaanide kohta

Lugupeetud Reimo Sagor

Kultuuriministeeriumil on Euroopa Liidu algatuste puhul kohustus kuulata ära kõik huvipooled ning anda neile võimalus oma seisukohtade väljendamiseks. Saadud sisendite põhjal kujundasime võimalikult avarad ja tasakaalustatud seisukohad AgoraEU programmi kohta, et Eesti saaks programmiläbirääkimistes konstruktiivselt osaleda.

Programmi eelarve ja läbirääkimiste seis

Euroopa Liidu mitmeaastase finantsraamistiku (MFF) üldiste läbirääkimiste – sealhulgas programmide kogumahtude ja eelarvete – eest vastutab Rahandusministeerium ning vastavad põhimõtted on kajastatud ka Eesti üldistes MFF-i seisukohtades. AgoraEU programmi eelarve indikatiivset jaotust tegevussuundade kaupa käsitleb AgoraEU Eesti seisukohtade seletuskirja punkt 5.4. Seal ei ole väljendatud toetust kindlale proportsioonile (nt 1:1:1), kuna erinevad huvipooled ei pruugi sellise jaotusega nõustuda ning ministeeriumil on kohustus arvestada võimalikult paindlikult ja tasakaalustatult kõigi huvipoolte seisukohtadega. Küll aga Eesti toetab programmi suurendatud eelarvet ning soovime näha ka indikatiivset jaotust tegevussuundade lõikes ja seda võimalikult soodsas proportsioonis kõigile suundadele. Arvestades praegust läbirääkimiste käiku ei ole eesistujariik ega Euroopa Komisjon hetkel valmis seda küsimust arutama, viidates MFF-i üldistele eelarveläbirääkimistele vastavas töörühmas. Eesti on seda küsimust tõstatanud AgoraEU programmi töörühmas korduvalt ning jätkame tõstatamist, et saada selgus, kus ja kuidas oleks võimalik siiski eelarvet ja selle jaotust sisuliselt arutada.

Nagu AgoraEU Eesti seisukohtade punktis 5.4 märgitud, on küll positiivne, et programmile kavandatakse eelarve kasvu, kuid see ei pruugi olla piisav, arvestades programmi laienemist, inflatsioonimõjusid ning vajadust pakkuda suuremat toetust vähemate võimalustega osalejatele. Samuti nähtub seletuskirja seisukohtadest, et Eesti toetab kõiki võimalusi muuta programm jõukohasemaks ja ligipääsetavamaks väikestele keele- ja kultuuriruumidele. Sealhulgas peame oluliseks, et programmi rakendamisel arvestataks erinevate kultuurisektorite eripäradega ning kujundataks vajadusel sektoraalseid lähenemisi.

Kultuuri roll EL tasandil ja programmi põhimõtted

Programmi läbirääkimiste käigus on Eesti seisnud ka selle eest, et tekstis oleks tugevam viide Suur-Karja 23 / 15076 Tallinn / 628 2222 / min@kul.ee / www.kul.ee / Registrikood 70000941

kultuurisektori autonoomsusele ning kultuuri sisemise väärtuse arvestamisele. Siiski tuleb silmas pidada, et kultuuripoliitika on Euroopa Liidus liikmesriikide pädevuses ja rahastamisel ning EL-i tasandi rahastamine keskendub eelkõige täiendavusele ja piiriülese professionaalse koostöö toetamisele selles sektoris.

Täiendavad võimalused kultuuri- ja loomesektorile ELis

Lisaks AgoraEU programmile seisame selle eest, et kultuuri- ja loomesektoriga arvestataks ka teistes EL-i rahastusvahendites, näiteks on kultuuri- ja loomesektorile viitamisel riigiplaanis (st praeguses tähenduses struktuurifondide vahendid), Euroopa Konkurentsivõime Fondi ning Euroopa Horisondi programmide raames. Need rahastusvahendid on oma mahult kordades suuremad kui AgoraEU ning eesmärk on nende kaudu luua sektorile täiendavaid võimalusi eelkõige märksõnade kaudu (et hiljem programmide töökavade tasandil oleks võimalik rahastutingimusi kujundada). Samuti töötame igapäevaselt EL tasandil selle nimel, et kultuuri paremini lõimida teistesse poliitikavaldkondadesse (Euroopa valmisoleku strateegia, Euroopa demokraatia kaitse programm). Euroopa Komisjon avaldas 2025. aasta sügisel ka ELi pikaajalise kultuuristrateegia Kultuurikompassi, mille eesmärk on tugevdada kultuuri rolli erinevates poliitikates. Strateegia raames on kavandatud näiteks kultuurivaldkonna tehisintellekti strateegia, loovisikute harta ning mitmeid teisi algatusi kultuuri- ja loomesektori toetamiseks.

Lõpetuseks kinnitame, et oleme valmis neid teemasid arutama ning julgustame teid oma valdkonna eest seisma ka läbi üleeuroopaliste võrgustike. Palun andke märku, kas teil on soov kohtuda ja vahetada mõtteid silmast silma.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Jauram

Euroopa Liidu asjade nõunik

Kadri Jauram 55652788

kadri.jauram@kul.ee